

Wojewoda Warmińsko-Mazurski

Radosław Król

SO-III.431.15.2025

Olsztyn, 12 stycznia 2026 r.

Pan

Jakub Grzegorz Bornus

Wójt Gminy Braniewo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy Braniewo (NIP 5821031978, REGON 000532731) z siedzibą przy ul. ul. Moniuszki 5, 14-500 Braniewo.

W okresie objętym kontrolą oraz w czasie kontroli funkcję Wójta Gminy Braniewo – kierownika jednostki kontrolowanej pełnił Pan Jakub Grzegorz Bornus (na stanowisku od 7 maja 2024 r.).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- 1) Maciej Jurzyński – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, posługujący się legitymacją służbową nr 7/2025 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 13 października 2025 r. nr WK-I.0030.937.2025 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- 2) Beata Mamińska-Pietrzak – kierownik oddziału, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 4/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli z 13 października 2025 r. nr WK-I.0030.938.2025 wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Kontrolę rozpoczęto 20 października 2025 r., a zakończono 2 grudnia 2025 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod numerem 3/2025.

Zakres kontroli: realizacja przez Urząd Gminy Braniewo w okresie od 1 lipca 2024 r. do 30 czerwca 2025 r. zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2025 r. poz. 428) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2022 r. poz. 671 ze zm.) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz.U. z 2025 r. poz. 274 ze zm.).

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą, jak i w czasie kontroli, zadania wynikające z ustawy o dowodach osobistych i ustawy o ewidencji ludności należały do zakresu działania Wydziału Organizacyjnego (dalej jako Wydział). Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Gminy Braniewo funkcję Kierownika Wydziału pełnił Sekretarz Gminy. W okresie objętym kontrolą na stanowisku tym zatrudniony był Pan Krzysztof Łabuda. Do jego zadań należało m.in. kierowanie realizacją zadań gminy w zakresie spraw wyznaczonych Wydziałowi oraz sprawowanie kontroli i nadzoru nad pracą Wydziału, w tym nadzorowanie terminowego i zgodnego z prawem załatwiania spraw. Sekretarz Gminy został upoważniony na piśmie przez Wójta Gminy do załatwiania w jego imieniu indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej, w tym wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń.

Zadania objęte kontrolą wykonywali pracownicy Wydziału zatrudnieni na jednoosobowych stanowiskach ds. kadr i dowodów osobistych oraz ds. ewidencji ludności i działalności gospodarczej. Pracownicy zostali upoważnieni przez Wójta Gminy do wydawania w jego imieniu zaświadczeń i powiadomień z zakresu dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych

1. Wydawanie dowodów osobistych

Badaniem kontrolnym objęto 60 z 724 spraw wydania dowodu osobistego (tj. 8,28% ogółu). Stwierdzono jedną nieprawidłowość: w sprawie nr 2802022/2025/4681066/01 pracownik organu zrealizował wniosek o wydanie dowodu osobistego osobie pełnoletniej zamieszkałej za granicą, która figurowała w rejestrze PESEL jako obywatel

polski, ale od 14 lat nie posiadała żadnego ważnego polskiego dokumentu tożsamości. Pracownik nie zażądał od wnioskodawcy przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego. Sekretarz Gminy wyjaśnił, że „przyjęto od wnioskodawcy ustne oświadczenie o posiadanym obywatelstwie polskim, co również potwierdził obecny przy składaniu wniosku brat ubiegającego się o wydanie dowodu osobistego”. W tym przypadku, z uwagi na długi okres nieposiadania przez wnioskodawcę polskich dokumentów tożsamości, pracownik organu powinien zastosować art. 29b ustawy o dowodach osobistych i zażądać przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego. Brak należytej weryfikacji danych wnioskodawcy w zakresie obywatelstwa w sytuacji uzasadnionych wątpliwości może skutkować wydaniem dowodu osobistego osobie nieuprawnionej (nieposiadającej obywatelstwa polskiego).

Ponadto stwierdzono następujące uchybienia:

- 1) We wnioskach o wydanie dowodu osobistego o numerach 2802022/2025/6763343/01, 2802022/2025/6226349/01 i 2802022/2025/3338404/01 jako sposób ustalenia tożsamości osoby małoletniej ubiegającej się o dowód osobisty wpisano serię i numer dokumentu tożsamości rodzica składającego wniosek w jej imieniu. Sekretarz Gminy wyjaśnił, że pracownik przyjmujący wniosek dokonuje „weryfikacji danych w rejestrze PESEL, jednak w formularzu wniosku wskazuje numer i serię dowodu osobistego rodzica, jako osoby odpowiedzialnej prawnie za małoletniego, składającego wniosek w jego imieniu. Rodzic lub opiekun prawny ponosi odpowiedzialność za złożenie wniosku oraz za prawdziwość danych zawartych w tym wniosku”. Taka praktyka jest niezgodna z art. 29a ust. 6 ustawy o dowodach osobistych, który nakazuje odnotować we wniosku o wydanie dowodu osobistego sposób potwierdzenia danych. Zaś formularz wniosku generowany w Rejestrze Dowodów Osobistych (RDO) w sekcji „Adnotacje urzędowe” zawiera odrębne rubryki dotyczące potwierdzenia sposobu ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu oraz danych rodzica, opiekuna lub kuratora, jeśli składa wniosek o dowód w imieniu dziecka lub podopiecznego.
- 2) We wniosku o wydanie dowodu osobistego nr 2802022/2025/2061128/01 jako sposób ustalenia tożsamości rodzica składającego wniosek w imieniu małoletniego wpisano „na podstawie PESEL”, pomimo że wnioskodawca posiadał ważny dokument tożsamości. Jak wyjaśnił Sekretarz Gminy, „prawdopodobnie wynikało to z przyjętej w jednostce procedury, gdzie w przypadku małoletnich wnioskodawców często stosuje się PESEL do weryfikacji tożsamości małoletniego. W tym przypadku należało uwzględnić numer dokumentu tożsamości rodzica”.
- 3) W sytuacji, gdy osoba ubiegająca się o dowód osobisty nie posiadała ważnego dowodu osobistego lub ważnego paszportu, ale figurowała w RDO, we wnioskach o wydanie dowodu osobistego jako podstawę ustalenia tożsamości osoby wskazywano

wyłącznie rejestr PESEL. Sekretarz Gminy wyjaśnił: „Zgodnie z przyjętą przez naszą jednostkę praktyką, w sytuacji gdy osoba ubiegająca się nie posiada ważnego dowodu osobistego lub ważnego paszportu do weryfikacji danych stosujemy rejestr PESEL, co zapewnia skuteczną i zgodną z przepisami weryfikację tożsamości osoby składającej wniosek”. Należy jednak wskazać, że w takim przypadku – zgodnie z art. 29a ust. 1 ustawy o dowodach osobistych – organ gminy powinien potwierdzić tożsamość i obywatelstwo osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie danych zawartych nie tylko w rejestrze PESEL, ale również w RDO.

4) W wielu przypadkach tożsamość osoby odbierającej dowód osobisty ustalono „na podstawie PESEL” (jak wynika z adnotacji urzędowych wpisanych przy odbiorze), pomimo że przepisy ustawy o dowodach osobistych nie przewidują takiej możliwości (z art. 30a ustawy wynika, że organ gminy potwierdza tożsamość osoby odbierającej dowód osobisty na podstawie dowodu osobistego, ważnego dokumentu paszportowego lub danych zawartych w RDO). Sekretarz Gminy wyjaśnił, że taka praktyka była stosowana „w wyniku standardowej procedury, która uznawana była za wystarczającą w celu potwierdzenia tożsamości. Choć przepisy ustawy o dowodach osobistych nie przewidują takiej metody w tym przypadku, była ona stosowana na podstawie dotychczasowej praktyki. Błąd ten wynikał z niezamierzonego przeoczenia, a odpowiednie kroki zostaną podjęte, by w przyszłości zapewnić pełną zgodność z przepisami”.

5) W RDO, w danych wydania dowodu osobistego nie odnotowano informacji o anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego, jeżeli był już nieważny w dniu odbioru nowego dokumentu. W świetle art. 31 ust. 2 ustawy informacja o fizycznym anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego jest obligatoryjnym elementem formularza odbioru dowodu osobistego. W tym kontekście Sekretarz Gminy wskazał, że „zastosowano już prawidłową procedurę, informacja taka jest odpowiednio rejestrowana w systemie”.

Z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że dowody osobiste są przechowywane w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób nieuprawnionych, ich zabranie, zniszczenie lub uszkodzenie, aczkolwiek miejsce ich przechowywania nie spełnia wszystkich wymogów określonych w art. 43 ustawy o dokumentach publicznych.

2. Unieważnianie dowodów osobistych

Wybrane do badania sprawy wydania dowodu osobistego weryfikowano również pod kątem prawidłowości unieważnienia w RDO poprzedniego dowodu osobistego wnioskodawcy. Weryfikacji poddano 48 przypadków unieważnień. Stwierdzono jedną nieprawidłowość – w sprawie nr 2802022/2025/2061128/01 wydając nowy dowód osobisty z powodu „Zmiany wizerunku twarzy” dotychczasowy dowód osobisty

unieważniono z powodu „Upływu terminu ważności”. Przyczyną nieprawidłowości była omyłka pracownika (wybranie niewłaściwej przyczyny z listy rozwijalnej w systemie), a skutkiem – zasilenie RDO danymi niezgodnymi ze stanem faktycznym. W pozostałych 47 zbadanych przypadkach nie stwierdzono błędów.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi

Badaniem objęto 3 z 5 spraw załatwionych w okresie objętym kontrolą. We wszystkich sprawach wnioski o udostępnienie danych z RDO lub dokumentacji związanej z dowodami osobistymi były uzasadnione i zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne. Odpowiedzi udzielono bez zbędnej zwłoki. W dwóch zbadanych sprawach (nr OR.5345.19.2025 i OR.5345.21.2025) wnioski zostały podpisane przez zastępcę naczelnika wydziału w komendzie wojewódzkiej Policji bez wskazania, że działa z upoważnienia organu Policji, tj. komendanta wojewódzkiego. Do wniosków nie załączono dokumentu potwierdzającego upoważnienie do działania w tym zakresie, zaś organ gminy Braniewo nie zweryfikował tej kwestii (nieprawidłowość). Z wyjaśnień do kontroli wynika, że udostępnienie danych i dokumentacji w ww. sprawach nastąpiło „w przekonaniu, że uprawnienia służbowe funkcjonariusza Policji obejmują dostęp do dokumentacji w takich sprawach”. Jednakże te uprawnienia nie zostały w żaden sposób zweryfikowane, ani udokumentowane w aktach tych spraw. Skutkiem jest naruszenie zasady ogólnej pisemności wyrażonej w art. 14 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.) oraz pozostawienie nierozwianych wątpliwości co do tego, czy wniosek został złożony skutecznie, tzn. przez uprawniony podmiot.

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności

1. Rejestracja miejsc pobytu obywateli polskich i cudzoziemców oraz nadawanie numeru PESEL na wniosek

Badaniem objęto 30 z 216 spraw zgłoszeń meldunkowych (13,88% ogółu) stanowiących podstawę rejestracji miejsca pobytu stałego lub czasowego, wymeldowania z miejsca pobytu stałego lub czasowego albo wyjazdu poza granice RP i powrotu z wyjazdu poza granice RP. Ustalono, że wszystkie zgłoszenia meldunkowe zostały dokonane we właściwej formie, a dane z nich wynikające – niezwłocznie zarejestrowane w rejestrze PESEL.

W 8 z 20 zbadanych formularzy zgłoszeń pobytu stałego (sprawy nr OR.5343.1.86.2024, OR.5343.1.93.2024, OR.5343.1.116.2024, OR.5343.1.123.2024, OR.5343.1.131.2024, OR.5343.1.146.2024, OR.5343.1.9.2025 i OR.5343.1.16.2025) miejsce przeznaczone na potwierdzenie pobytu w lokalu pozostało niewypełnione (uchylenie). Z dokonanych ustaleń wynika, że taka praktyka była stosowana jedynie w przypadku, gdy zgłoszenia pobytu dokonał właściciel lokalu, który podpisał formularze w miejscu przeznaczonym na podpis osoby zgłaszającej. Tytuł prawny do lokalu

pracownik ustalił w trakcie przyjmowania zgłoszenia, dokonując wglądu do oryginału właściwego aktu notarialnego bądź dokonując weryfikacji zapisów treści właściwej księgi wieczystej dostępnej online. Uchybienie nie wywołało skutków. Należy jednak wskazać, że potwierdzenie faktu pobytu jest elementem odrębnym od potwierdzenia wiarygodności danych zamieszczonych na formularzu. Jeżeli właściciel lokalu jest jednocześnie osobą zgłaszającą pobyt, to powinien złożyć własnoręczny podpis w obu miejscach formularza.

W sprawie nr OR.5343.3.7.2025 rejestrując dane zameldowania na pobyt czasowy małoletniego obywatela Ukrainy pracownik organu nie zaktualizował zapisu imienia cudzoziemca na podstawie danych zawartych w przedłożonym dokumencie podróży, a ponadto nie zaktualizował w rejestrze PESEL danych dokumentu tożsamości cudzoziemca i nie uzupełnił danych ojca, pomimo że osoba ta dokonała w imieniu małoletniego zgłoszenia pobytu i przedstawiła dokument potwierdzający stosunek pokrewieństwa z małoletnim (nieprawidłowość). Przyczyną zaniechania w tym zakresie było niedopatrzenie pracownika przyjmującego zgłoszenie pobytu czasowego, a skutkiem – niezgodność danych cudzoziemca w rejestrze PESEL z przedłożonymi dokumentami i stanem faktycznym (brak lub nieaktualność niektórych danych). W trakcie kontroli niezgodność została usunięta.

W sprawie nr OR.5343.4.5.2024 pracownik jednostki kontrolowanej przyjął i zrealizował zgłoszenie wyjazdu poza granice RP na pobyt czasowy dłuższy niż 6 miesięcy pomimo, że zgłaszający był zameldowany na pobyt stały w innej gminie i nie posiadał aktualnego zameldowania na pobyt czasowy w gminie Braniewo (nieprawidłowość). Z art. 36 ust. 3 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności wynika, że zgłoszenia wyjazdu zagranicznego dokonuje się najpóźniej w dniu opuszczenia miejsca pobytu stałego albo czasowego w organie gminy, o którym mowa w art. 28 ust. 1 (tj. w organie gminy właściwym ze względu na położenie nieruchomości, w której się zamieszkuje). Przyczyną nieprawidłowości była omyłka pracownika przyjmującego zgłoszenie i brak uprzedniej weryfikacji miejsca zameldowania osoby na pobyt stały osoby zgłaszającej wyjazd. Sekretarz Gminy wskazał, że w momencie wyboru w systemie właściwej akcji, którą pracownik chce wykonać na danej osobie, tj. zgłoszenia wyjazdu za granicę, nie widać aktualnego adresu zameldowania. Przy braku uprzedniej weryfikacji tych danych, system dopuszcza wykonanie takiej akcji, nie blokuje przyjęcia takiego zgłoszenia osób, które posiadają miejsce stałego zameldowania na terenie innej gminy. Skutkiem było przyjęcie zgłoszenia wyjazdu i zarejestrowanie danych przez organ niewłaściwy miejscowo.

Ponadto z informacji przekazanych przez jednostkę kontrolowaną wynika, że w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków o nadanie numeru PESEL w trybie art. 18 ustawy o ewidencji ludności.

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL

Badaniem objęto 12 z 27 spraw (44,44% ogółu), w tym jedną sprawę zakończoną decyzją o odmowie udostępnienia danych jednostkowych. Stwierdzono, że w 9 zbadanych sprawach wnioski złożyły podmioty publiczne, zaś żądane dane były niezbędne do realizacji zadań tych podmiotów określonych w odrębnych przepisach.

W sprawach OR.5345.28.2024 i OR.5345.40.2024 z wnioskiem o udostępnienie danych wystąpiło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, żądając danych osoby, która jest stroną postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie ustawy Prawo wodne. Wójt Gminy Braniewo na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia braku formalnego w postaci złożenia wniosku na formularzu zgodnym z rozporządzeniem Ministra Cyfryzacji z dnia 14 lipca 2022 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych, wskazanie, z którego rejestru ma nastąpić udostępnienie oraz do uiszczenia 31 zł tytułem opłaty za udostępnienie danych. Sprawa nie została załatwiona przez organ prawidłowo, bowiem Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wystąpiło z wnioskiem o udostępnienie danych jako podmiot wykonujący zadania publiczne. Wobec czego nie powinna być od wnioskodawcy pobrana opłata za udostępnienie danych jednostkowych, a jednocześnie organ błędnie uznał, że złożenie wniosku bez wykorzystania formularza określonego w rozporządzeniu jest brakiem formalnym i pozostawił pierwszy wniosek bez rozpoznania (nieprawidłowość). Organ po nieuzupełnieniu wniosku przez wnioskodawcę nie przekazał odrębnej informacji, że w związku z nieuzupełnieniem wniosku pismo pozostaje bez rozpoznania, czym naruszył art. 9 k.p.a. (uchybiecie). Przyczyną powstania nieprawidłowości i uchybiecia była błędna interpretacja przepisów z zakresu ewidencji ludności przez pracownika realizującego sprawę. Skutkiem powstania nieprawidłowości było pobranie nienależnej opłaty za udostępnienie danych oraz niezałatwienie sprawy bezpośrednio po złożeniu pierwszego wniosku przez podmiot realizujący zadania publiczne.

Natomiast w 3 sprawach wnioski złożyły osoby lub jednostki organizacyjne powołujące się na interes prawny. Przy czym w 2 sprawach (nr OR.5345.5.2025 i OR.5345.11.2025) udostępniono numery PESEL zmarłych dłużników, pomimo że wnioskodawca nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu tych konkretnych danych (nieprawidłowość). We wnioskach wskazał, że numery PESEL są niezbędne do uzyskania odpisów aktów zgonu tych osób w celu przeprowadzenia postępowania spadkowego. Jednakże z obowiązujących przepisów nie wynika konieczność posiadania numeru PESEL osoby zmarłej w celu ubiegania się o odpis jej aktu zgonu. Przyczyną nieprawidłowości była błędna ocena stanu prawnego spraw przez pracownika jednostki kontrolowanej, zaś skutkiem – udostępnienie danych podmiotowi, który nie wykazał uprawnienia do ich otrzymania.

W sprawie OR.5345.32.2024 wydana została decyzja administracyjna o odmowie udostępnienia danych jednostkowych na podstawie art. 104 k.p.a. oraz art. 47 ust. 1 i 3 w zw. z art. 46 ustawy o ewidencji ludności. Przed wydaniem decyzji organ nie skierował do strony zawiadomienia z art. 10 k.p.a. oraz art. 79a k.p.a., w którym powinien wskazać, które przesłanki zależne od strony nie zostały spełnione, co może skutkować wydaniem decyzji odmownej (nieprawidłowość). Wójt Gminy Braniewo wyjaśnił, że informacje o niespełnieniu przez wnioskodawcę przesłanek do udostępnienia danych zostały mu przekazane ustnie podczas zapoznania się aktami, lecz na tę okoliczność brakuje w aktach sprawy stosownej adnotacji. Nieprawidłowość negatywnie wpłynęła na uprawnienia strony, która miałaby możliwość przedłożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających posiadanie interesu prawnego w uzyskaniu żądanych danych.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybień.

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych

Badaniem objęto akt 3 z 5 spraw wszczętych i zakończonych w okresie objętym kontrolą, w tym akta jednej sprawy zakończonej umorzeniem postępowania oraz dwóch spraw zakończonych decyzją o wymeldowaniu. Ustalono, że wszystkie zbadane postępowania wszczęto na wniosek uprawnionego podmiotu.

W sprawach nr OR.5343.2.2025 i OR.5343.4.2025 stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- 1) Niewłączeniu do udziału w postępowaniu charakterze stron byłych właścicieli lokalu, którym przysługuje prawo dożywocia i służebność osobista polegająca na „prawie korzystania z całego tego lokalu według wyboru uprawnionych”. Przyczyną nieprawidłowości było dokonanie błędnej oceny, iż postępowanie w sprawie wymeldowania z pobytu stałego w trybie administracyjnym nie dotyczy bezpośrednio prawa (interesu prawnego) osoby mającej „prawo dożywotniego użytkowania lokalu”. Służebność osobista jest ograniczonym prawem rzeczowym do nieruchomości. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji osoba posiadająca ustanowioną służebność osobistą na danej nieruchomości powinna być uznawana za stronę postępowania meldunkowego, o którym mowa w art. 35 ustawy o ewidencji ludności (zob. pismo organu kontroli do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast województwa warmińsko-mazurskiego z 5 marca 2019 r. nr SO-III.620.11.2019.AC).
- 2) Niezawiadomieniu stron biorących udział w postępowaniu o miejscu i terminie przesłuchania świadków zgodnie z art. 79 § 1 i 2 k.p.a. Zgodnie z powołanymi przepisami, strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem oraz ma prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu, może zadawać

pytania świadkom, biegłym i stronom oraz składać wyjaśnienia. Sekretarz Gminy wyjaśnił, że „omyłkowo nie zawiadomiono strony o miejscu i terminie przesłuchania świadków zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a. Ww. osoby na stałe przebywają za granicą i przestanie jakiejkolwiek korespondencji bardzo wydłuża czas prowadzenia postępowania. Ponadto po wysłaniu przez tut. organ zawiadomienia o wszczęciu postępowania skontaktowała się z urzędem telefonicznie jedna ze stron, której wyjaśniono przebieg całego procesu w postępowaniu o wymeldowanie administracyjne, łącznie z przesłuchaniem świadków. Strona poinformowała tut. organ o braku możliwości skorzystania z uczestnictwa w przesłuchaniu świadków zarówno osobiście, jak też ze wskazania pełnomocnika w sprawie w Polsce. Strony przestały jedynie wyjaśnienia na piśmie”.

Skutkiem ww. nieprawidłowości było wydanie decyzji w ww. sprawach z naruszeniem zasady czynnego udziału stron w postępowaniu (art. 10 § 1 k.p.a.).

Ponadto w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania administracyjnego określenie osoby zobowiązanej do wskazania pełnomocnika do doręczeń w kraju (jako osoby zamieszkałej za granicą) było niezgodne z literalnym brzmieniem art. 40 § 4 k.p.a. (uchybiecie). W tym kontekście Sekretarz Gminy wyjaśnił, że: „Pracownik jednostki kontrolowanej nie przytoczył dosłownie brzmienia artykułu 40 § 4 k.p.a. Zostały podjęte kroki, aby w przyszłości uniknąć takich nieścisłości”. Uchybiecie nie wywołało skutków.

W sprawie OR.5343.8.2024, która została zakończona wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania administracyjnego organ w pouczeniu przywołał art. 130 § 4 k.p.a., zgodnie z którym decyzja zgodna z żądaniem wszystkich ze stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania (uchybiecie). Przepis ten nie ma zastosowania w przypadku wydania przez organ decyzji o umorzeniu postępowania, ponieważ taka decyzja nie podlega wykonaniu. Przyczyną powstania uchybiecia było niedopatrzenie pracownika prowadzącego sprawę. Uchybiecie nie wywołało skutków.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości lub uchybiecia. Organ przeprowadził niezbędne dowody w sprawach oraz umożliwił stronom wypowiedzenie się w sprawie przed wydaniem decyzji. Decyzje zawierają wszystkie elementy obligatoryjne określone w art. 107 § 1 k.p.a.

Osobami odpowiedzialnymi za wszystkie stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości i uchybiecia są pracownicy realizujący poszczególne sprawy oraz ich bezpośredni przełożony jako osoba sprawująca bezpośredni nadzór oraz akceptująca i podpisująca pisma.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Zobowiązanie osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego w sprawie nr 2802022/2025/4681066/01 do przedłożenia dokumentu potwierdzającego posiadanie obywatelstwa polskiego.
2. Ustalanie tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego lub odbierającej dowód osobisty oraz zamieszczanie we wnioskach i w formularzach odbioru adnotacji w tym zakresie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i stanem faktycznym.
3. Zamieszczanie w formularzu odbioru informacji o fizycznym anulowaniu i zwrocie dotychczas posiadanego dowodu osobistego również w sytuacji, gdy dowód ten jest już nieważny w chwili odbioru nowego dokumentu.
4. Zapewnienie w każdym przypadku rejestracji przyczyny unieważnienia dowodu osobistego zgodnie ze stanem faktycznym.
5. Weryfikację w każdej sprawie, czy o dane z rejestru dowodów osobistych lub dokumentację związaną z dowodami osobistymi wystąpiła osoba prawidłowo umocowana przez podmiot uprawniony do złożenia wniosku oraz dokumentowanie w aktach dokonanych ustaleń.
6. W przypadku dokonywania zgłoszenia pobytu stałego przez właściciela nieruchomości – wymaganie podpisania przez niego formularza zgłoszenia również w miejscu przeznaczonym na potwierdzenie pobytu.
7. Zapewnienie rejestracji w rejestrze PESEL zmiany danych cudzoziemca wynikającej z dokumentu podróży lub innych dokumentów urzędowych stwierdzających aktualne dane osoby, przedłożonych podczas zameldowania.
8. Zapewnienie przyjmowania zgłoszeń oraz rejestracji w rejestrze PESEL danych wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej z zachowaniem przepisów o właściwości miejscowej organów gmin.
9. Nieudostępnianie numeru PESEL osoby zmarłej w sytuacji, gdy we wniosku o udostępnienie jako uzasadnienie potrzeby uzyskania danych wskazano konieczność ubiegania się o odpis aktu zgonu tej osoby.
10. Niestosowanie art. 64 § 2 k.p.a. w sytuacji, gdy wniosek o udostępnienie danych z rejestru PESEL został złożony z pominięciem formularza określonego w rozporządzeniu.
11. Niepobieranie opłaty za udostępnienie danych z ewidencji ludności podmiotom publicznym w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

12. Informowanie wnioskodawcy o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania w przypadku, gdy nie uzupełnił braków formalnych.
13. Kierowanie do wnioskodawców przed wydaniem decyzji odmawiającej udostępniania danych z ewidencji ludności zawiadomienia ze wskazaniem, które przesłanki nie zostały spełnione, co może skutkować wydaniem decyzji odmownej (art. 10 i 79a k.p.a.).
14. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawach meldunkowych z zachowaniem wymogów procesowych określonych w k.p.a., w szczególności w zakresie zapewnienia wszystkim stronom czynnego udziału w postępowaniu oraz zawiadamianie ich o miejscu i terminie przesłuchania świadków zgodnie z art. 79 § 1 i 2 k.p.a.
15. Niezamieszczanie w decyzjach o umorzeniu postępowania o wymeldowanie informacji wynikającej z treści art. 130 § 4 k.p.a.

Proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwagi i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z poważaniem

Wojewoda Warmińsko-Mazurski
Radostaw Król